

SATRANÇ HAKKINDA HER ŞEY

SATRANÇ HAKKINDA HER ŞEY

İÇİNDEKİLER

4	Satranç Dünyasına Hoş Geldin	36	Fil Oyunu
6	Oyun Tahtası	38	Kale Oyunu
8	Tanışalım: Afacan Piyon	40	Vezir Oyunu
10	Tanışalım: Zıplayan At	42	Şah Oyunu
12	Tanışalım: Fırtına Fil	44	Rok Atma
14	Tanışalım: Uyanık Kale	46	Mini Bulmaca
16	Tanışalım: Kudretli Vezir	48	En İyi Oyuncular
18	Tanışalım: Endişeli Şah	50	Şah Çekme, Taş Alma ve Tehdit Etme
20	Satrancın Kökenleri	52	Sistemi Takip Et
22	Şah Çekildi!	54	Şampiyonluklar
24	Hayatta Kalmak	56	Açılış
26	Şah-Mat, Kazandım!	58	Oyun Ortası
28	Mini Bulmaca	60	Oyun Sonu
30	Taşların Değerini Bil	62	En İyi Oyuncular
32	Piyon Oyunu	64	Mini Bulmaca
34	At Oyunu	66	Tarzını Bul

68	Avantajlı Başlamak	100	Soğuk Savaş
70	Ünlü Açılışlar	102	Süper Savunma
72	Şah-Mat Tuzağı	104	En İyi Oyuncular
74	Fil ve At Tuzağı	106	Mini Bulmaca
76	Taklitçi Tuzağı	108	Parkta Satranç
78	Vezir Tuzağı	110	Bilgisayar Satrancı
80	Mini Bulmaca	112	Satrancın Çocuk Dâhileri
82	Yasak Oyun	114	Mini Bulmaca
84	En İyi Oyuncular	116	Satranç Stratejileri
86	Beraberlik	118	Unutulmaması Gereken Sorular
88	Mini Bulmaca	120	Sınırları Zorlayanlar
90	Uzak Mesafe Satranç	122	Sonraki Adım Ne?
92	Tahta Farkındalığı	124	Sözlük
94	Takım Çalışması	126	Dizin
96	En İyi Oyuncular	128	Teşekkür
98	Saate Dikkat		

SATRANÇ DÜNYASINA HOŞ GELDİN

Merhaba, geleceğin satranç yıldızı!

Bu kitabı aldığın için çok mutluyum. Satranca yeni başlayan biri olarak, temel bilgileri ve satranç oynamak için ihtiyaç duyacağın her şeyi bu kitapla öğreneceksin. Amacım, kitabı bitirdiğinde oyunları kazanabilecek hâle gelmen ve arkadaşlarına, aile üyelerine karşı zafer kazanman!

Benim adım James Canty III; profesyonel satranç oyuncusuyum, Twitch ve YouTube'da da satranç öğretiyorum. Tanıştığımıza memnun oldum! Aynı zamanda bir satranç koçuyum; şu anda FIDE Ustası ünvanına sahibim ve Büyük Usta olma yolunda ilerliyorum. Satranç benim tüm hayatım!

Bu kitapta, oyundaki 16 satranç taşını ve bunları nasıl kullanacağını öğreneceksin. Oyunun amacı rakibini mat etmek, yani en önemli taş olan şahı kapana kısırmak. Bu süreçte rakibinin taşlarından bazılarını alacaksın ve rakibin de senin taşlarını oyun dışı bırakacak. Satranç zekâ, kurnazlık ve cesaret gerektiren bir beceri oyunudur.

Keyifle çözmen için kitaba birkaç satranç bulmacası da ekledim. Bu bulmacalar, hem daha iyi bir oyuncu olmana yardım edecek hem de eğlenmeni sağlayacak. Zaten en önemlisi de bu: kitabını okurken iyi vakit geçirmen ve satranç macerana başlaman. Diğer her şey zamanla ve alıştırmayla kendiliğinden gelişecek. Bir satranç oyuncusu olarak gelecekteki başarılarını duymak için sabırsızlanıyorum.

İyi şanslar. Hadi başlayalım!

James Canty III

OYUN TAHTASI

Bir soruyla başlayalım: 8x8 kaç eder? 64 dediyse harika iş çıkardın matematik dehası! Satranç 8x8'lik bir tahtada oynanır, bu da sekiz yatay hat (satır) ve sekiz dikey hat (sütun) olduğu anlamına gelir. Satranç tahtaları farklı renklerde olabilir ancak genellikle siyah beyazdır. Böylece tahtadaki 64 kare, damalı bir desen oluşturur. Oyuncular oyuna 16 taşla başlar. (Çok fazla sayılmaz, değil mi?) Buna rağmen bir oyun, trilyonlarca farklı biçimde ilerleyebilir. Oyun başlangıcında ilk hamle sırası daima beyaz taşlardadır.

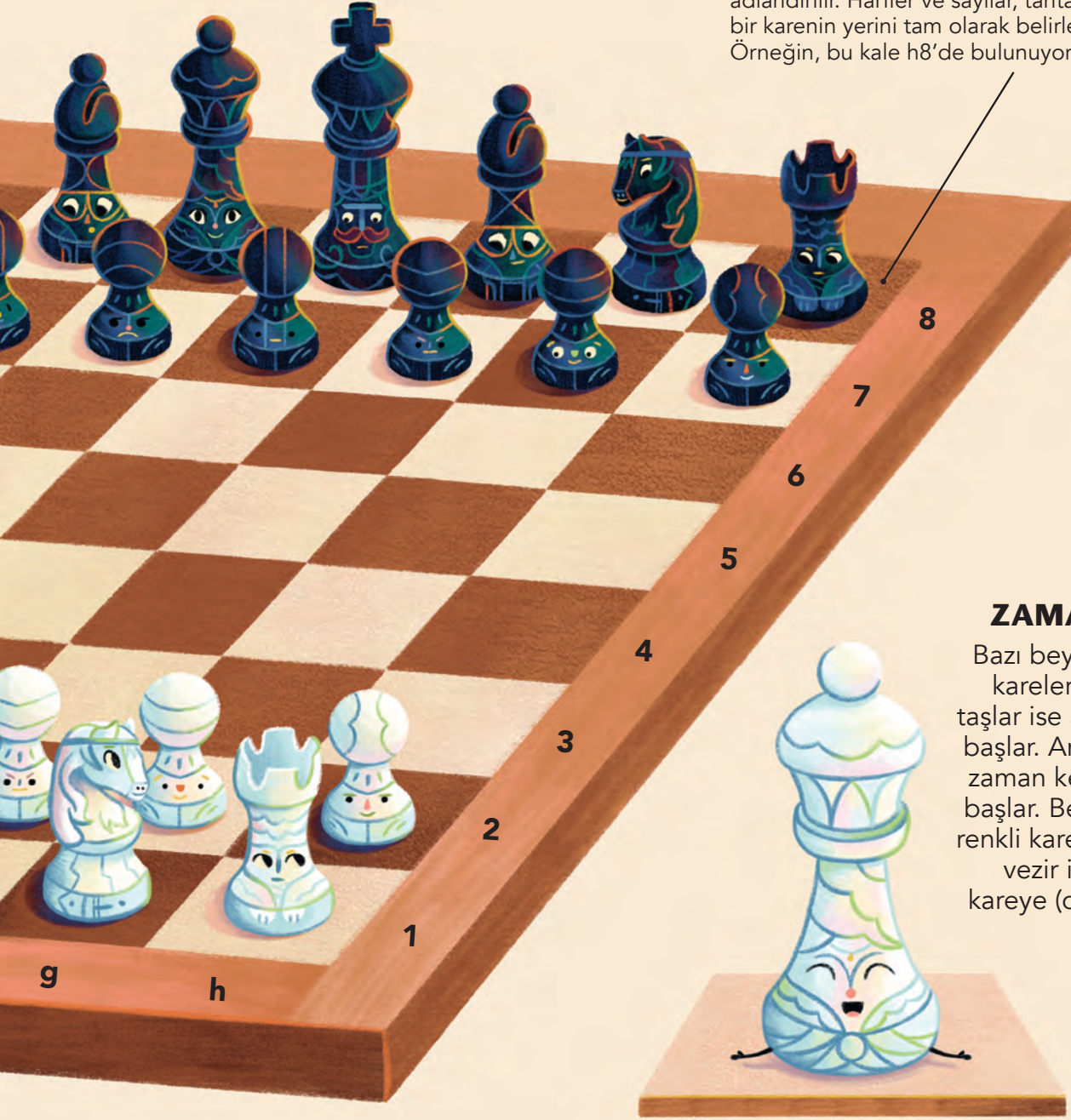

Tahtayı kurarken her zaman sol alt karenin koyu renk olmasına dikkat etmelisin.

BAŞLAMADAN ÖNCE ELİNDE BU TAŞLAR OLMALI:

Her dikey sütun, bir harfle (a'dan h'ye) ve her yatay sıra, bir sayıyla (1'den 8'e) adlandırılır. Harfler ve sayılar, tahtadaki herhangi bir karenin yerini tam olarak belirlememizi sağlar. Örneğin, bu kale h8'de bulunuyor.

VEZİR HER ZAMAN EVİNDE

Bazı beyaz taşlar koyu karelerde, bazı siyah taşlar ise açık karelerde başlar. Ancak vezir, her zaman kendi renginde başlar. Beyaz vezir açık renkli kareye (d1), siyah vezir ise koyu renkli kareye (d8) yerleştirilir.

8 piyon

2 fil

2 at

2 kale

1 vezir

1 şah

Tanışalım AFACAN PİYON

Piyonlar neredeyse her satranç oyununun başlangıç noktasıdır. Bu minik taşların oyunda büyük etkisi vardır. Onları, birlikte çalışan askerler gibi düşünebilirsin; düşmanı yenmek için ilerleyen orduya yardımcı olan askerler... Piyonlar son derece değerlidir ve onları nasıl kullandığın, oyunun gidişatını belirler.

GÜÇLÜ YÖNLERİ

Düşmanı püskürtmekten korkmaz.
Güçlü taşlara dönüşebilir.
Olağanüstü takım oyuncusudur.

ZAYIF YÖNLERİ

Tek başına hareket ettiğinde daha zayıftır.
Diğer taşların yolunu tıkayabilir.
Hepsinin takibi zordur!

BAŞLANGIÇ KONUMU

Oyunun başında her oyuncunun sekiz piyonu vardır. Beyaz piyonlar ikinci yatay sıraya (satıra), siyah piyonlar ise yedinci yatay sıraya (satıra) dizilir. Diğer tüm taşların önünde dururlar.

İLK HAMLE

Piyonlar genellikle oyunda ileriye sürülen ilk taşlardır. Neden mi? Çünkü bu afacan piyonları yoldan çekmezsen diğer taşlarının önünü tıkayabilirler. Piyonlar, başka bir taş tarafından engelleninceye kadar ilerler. Yolları tıkanınca da önleri açılana dek ilerleyemezler. Ağır hareket ederler ancak unutulmamalıdır ki bazen yavaş ve istikrarlı olmak oyunu kazandırır!

Kendi taşlarından birini, rakibinin taşlarından birinin bulunduğu bir kareye ilerleterek o taşı oyun dışı bırakabilirsin.

Bir piyon, oyunun ilk hamlesinde bir veya iki kare ilerletilebilir.

Piyon, ilk hamlesi hariç, yalnızca bir kare ilerleyebilir.

Piyonlar, çapraz olarak her iki tarafa doğru hareket ederek önlerine çıkan taşları alabilir. Doğrudan önlerinde bulunan taşları ise alamazlar.

Yolu başka bir taş tarafından engellenen piyon, ileriye doğru hareket edemez.

SEVİYE ATLAMA

Piyonlar benzersiz bir süper güce sahiptir: Terfi edebilirler! Bir piyon, oyun tahtasının son sırasına ulaştığında, şah veya başka bir piyon haricindeki herhangi bir taşla değiştirilebilir. Buna piyon terfisi denir. Oyuncular genellikle piyonlarını vezire terfi ettirir çünkü vezir en güçlü taştır. Hatta tüm piyonlarını terfi ettirip fazladan sekiz vezirle oyunu sürdürebilirsin!

Tanışalım

ZIPLAYAN AT

Düşünsene, kendi hâlinde takılırken bir anda üzerinden bir at zıplıyor! İşte, bu küçük tay harekete geçtiğinde, satranç tahtasındaki taşların başına gelen tam olarak budur. Görünüşü ve hareketleri bir ata benzer, zaten bu yüzden adı "at". Hadi hakkında daha fazla şey öğrenelim.

GÜÇLÜ YÖNLERİ

Taşların üzerinden atlayabilir.
Tahtanın ortasındaiken güçlüdür.
Geniş hareket aralığına sahiptir.

ZAYIF YÖNLERİ

Yavaş ilerler.
Tahtanın kenarlarındayken daha zayıftır.
Piyonların arasında hareket etmekte zorlanabilir.

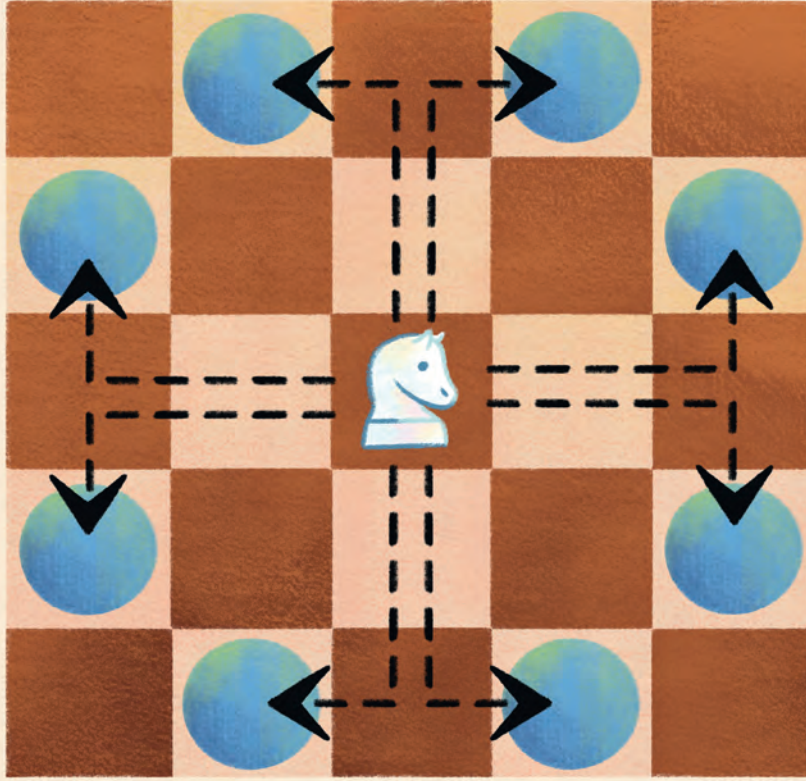
BAŞLANGIÇ KONUMU

Oyunun başında, her oyuncunun iki atı vardır. Beyaz taşlarla oynuyorsan atlarını b1 ve g1 karelerine; siyah taşlarla oynuyorsan b8 ve g8 karelerine yerleştirmelisin.

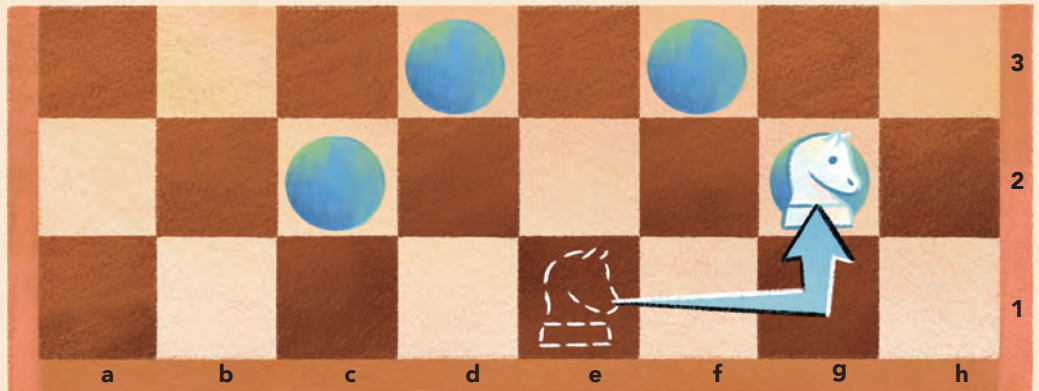
NASIL HAREKET EDER?

Atlar kimsenin önlerinde dikilmesine izin vermez! Tahtanın üzerinde "L" şeklinde hareket eder; seker, sıçrar, zıplar. Örneğin, iki kare yukarı ve bir kare yana veya iki kare yana ve bir kare yukarı hareket edebilir. Üstelik bu hareket herhangi bir yönde yapılabilir, geriye doğru bile.

At, sekiz kollu bir ahtapota benzer. Sekiz farklı kareye zıplayabilir!

Atlarını her zaman tahtanın ortasında tutmaya çalış. Kenarlara yaklaştıkça ulaşabilecekleri kare sayısı azalır, yani güçlerini kaybederler. Şimdi söylediklerimi tekrarla: Kenara giden atlar Çaresiz atlar!

Başardık! TEŞEKKÜRLER demek istiyorum. Kitabı okuduğun için çok mutluyum!
Şimdi, bilgilerden en iyi şekilde yararlanmak için kitabı tekrar tekrar okumalısın.
Tekrar etmek, başarının anahtarıdır!

Bu kitabı tüm satranç arkadaşlarıma, takipçilerime, hayranlarıma, destekçilerime
ve satranç içeriklerimden faydalanan herkese adamak istiyorum! İçeriklerimi
izleyerek veya bu kitabı okuyarak birilerinin satranç konusunda daha iyi olmasına
yardım edebileceğimi bilmek beni çok mutlu ediyor. Yaptığın her şeyde ve özellikle
de satrançta sana başarılar diliyorum!

Görüşmek üzere satranç dostu!

SATRANÇ HAKKINDA HER ŞEY

© 2024, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin ve resim hakları © 2024 St. Martin's Press

İlk baskı 2024 yılında, İngiltere’de *Become a Chess Champion*
adıyla Pan Macmillan’ın bir alt markası olan Neon Squid tarafından
gerçekleştirilmiştir.

YAZAR: James Canty III

RESİMLEYEN: Brian Lambert

TÜRKÇELEŞTİREN: İpek Güneş Çıgay

EDİTÖR: Onur Çandır, Burhan Düzçay

SON OKUMA: İlke Aykanat Çam

GRAFİK UYGULAMA: Sezer Gök

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 640 16 23

Birinci Baskı: Eylül 2025 (2000 adet)

ISBN: 978-625-380-032-1

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden
yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz,
herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer
yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

tudem.com

Satrancın büyü dünyasına ilk adımlarını atarken harika bir yol arkadaşıyla buluştun!

Satranç Hakkında Her Şey ile taşları tanı, hareketlerini ve güçlü-zayıf yönlerini keşfet. Açılış hamlelerini ve şah-mat için rakibine tuzaklar kurmayı öğren. İçindeki bulmacaları çözerek kendini geliştir.

Kitap boyunca satrancın ilginç hikâyeleri de sana eşlik edecek.

Rakiplerini şaşırtmak ve şah-mat etmek için bilmen gereken her şey bu kitapta!

Türkçeleştiren: İpek Güneş Çığay